

حاج سید ناصر الله - پس نباید بانك فایده ببرد ؟
حاج سید اسمعیل - تمام عایدی دولت که در بانك می آید در راه آمو و شوره و معادن را که دارد دیگر چه فایده می خواهد ؟

رئیس - عایدی دولت که در بانك می آید مفت که نیست بانك حکم صرافی را دارد دانستنی می کنند راه آمو هم که مقرر مائید هوایی نمی شود درست کرد آنهم زحمت و مخارج دارد تا به فایده بدهد همین غواصی هم زحمت دارد همچون نیست هر کس برود توی دریا مروراید در آورد قلمای بیفوق در بانك صدف مروراید صحیح دارد هر مروراید هم که مروراید نیست هیچ مسئله پرفایده نیست .

آقا سید عبدالله - واقع اینست که این مطلب را نمیشود بر دیگران تعزیم کرد باید همه در آن بهره داشته باشند .

رئیس - حالا که نباشد در این مطلب مباحثه کنیم نباید واضح شود حالا مسئله مروراید باشد مثلا ماهی گیری هم مباح است از آن هم پس نمی شود که بعنوان بیست المال چیزی گرفته بی فایده میماند .

حاج سید اسمعیل - بلی نمی شود که انحصار داد .

آقا مشهدی باقر - تا حال این غواصی فایده بدولت میداد ؟

رئیس - فایده نمیداد ولی دولت مانع بود آنهم بالذات امانتزدی میبردند .

حاجی معین التجار - به بلایه میردند و میبردند مسبوکی که در سمت جنوب خلیج مروراید دارد آنجا همیشه خارجه مشغول هستند .

ثقه السلطنه - من خودم بودم در بحرین و لنگه که مروراید زیاد میگرفتند و آنها را بمناسبت امرولای از هم جدا میکردند و حمل می نمودند .

حاجی معین التجار - وزارت کمرک نبود در ایران ولی حالا که کمرک هست نمی آورند بهمان خارجه میبرند .

حاجی سید ناصر الله - این منافات ندارد معنی امتیاز آن تصرفات دولتیست که بانك بخودش بر بر قرار میکند ولی حقوق ملت بجای خود ثابت است .

حاجی بحر العلوم - من که از این فصل انحصار نفی میدهم و میگویم از بخوانید و بارم خوانند .

حاجی سید محمد - آن امتیازات که برده اند شرعی بود چرا آنها را نمیگویند ؟

آقای میرزا محسن - پیش خیلی کار ها کرده اند اما امتیازات فرنگی را چه کار داریم شما امتیاز شرعی بخواهید باید بقانون شرع باشد

آقا سید حسن تقی زاده - خوبست برای مطلب رای بگویند .

رئیس - نمیشود رای گرفت آقایان میگویند شرعا درست نیست چه فایده دارد رای گرفتن آن نت در خارج استفتا میکنند که شرعا باطلست پس درست مذاکره کنید تا مطلب صحیح شود .

مذاکره مجلس

یکشنبه ۱۴ شهر ذی حجه الحرام
سورت مجلس روز گذشته قرائت شد بعد اعتبار نامه دو نفر وکیل هم که حاجی

ملامع و اعظ و آقا فتح الله خاں بیگدلی باشند قرائت شد و پذیرفته شدند بعد از آن اعتبار نامه اشرف الادبا وکیل فیروز کوه قرائت شد و پذیرفته شدند همچنین اعتبارنامه حسام الاسلام وکیل از طرف اصناف رشت و اعتبارنامه ناظم العلماء وکیل ملایر و اعتبارنامه آقا میرزا هادی جوهری وکیل از طرف اصناف اسفهان و اعتبارنامه آقا شیخ ابراهیم زنجان وکیل زنجان قرائت شد و تمامی پذیرفته در مجلس شدند .

بعد فصل هفتم امتیاز نامه بانك ملی که تقریباً مضمون آن این است (امتیاز غواصی و استخراج مروراید از خلیج فارس بایانك ملی ایران است و بعد از توضیح مخارج سالی صدی ده منافع آنرا بدولت عاید دارد) باینصورت تغییر دادند (بانك ملی میتواند غواصی و استخراج مروراید نماید)

آقا سید محمد مجتهد - همه کس میتواند اینکار را بکنند این امتیاز نیست .

حاجی سید اسمعیل - چرا برای جلوگیری از خارجه خوبست به همین لفظ میتواند مشغول معامالت کرد .

آقا میرزا ظاهر - این برای این است که مسلمانان خارجه حقی داشته باشند .

آقا سید محمد - بعد بقانون عرف و دولتی مالک ایران است آنها حق ندارند ولی شرعاً هر مسلمانی حق دارد که غواصی کند .

آقا سید محمد تقی - حضرات تجار در این باب حرفی ندارند بزنند .

حاجی محمد اسمعیل آقا - فعلا صلاح عامه در تشکیل این بانك است و تشکیل آنرا هم بانك مشوقی لازم است که مردم پول بدهند و چشم داشت منفعتی داشته باشند و قتی که اینطور نباشد مردم هم آن طور هراسی که باید بکنند نخواهند کرد پس باید این امتیاز باشد و لفظ (میتواند) که امتیاز نیست .

آقا سید محمد قی - آخر باید شروع باشد .

حاجی محمد اسمعیل آقا - ما اگر چه عموماً سیستم دولتی مدین که هستیم بلی راحت میگویند پس میگویم اگر بخوانید شرعی باشد اصلاً سر رشته از سر غلط است کدام یکی شریعت شرعی امتیاز میخواهد برای جلب انتظاف این مطلب سورت شرع ندارد مالیات گرفتن این ترتیب چه صورت شرع دارد .

آقا سید محمد تقی - چرا مالیات اگر عشر باشد که شریعت .

اسد الله میرزا - کمرک گرفتن چه شریعت ؟

حاجی محمد اسمعیل - اینها هم غیر شریعت .

آقا سید محمد - آیا در مالک خارجه دولتی میتواند اموال مردم را بدیگری بدهد .

آقا سید حسن تقی زاده - همین طور است که میگویند نمیشود متعصر کرد .

آقا سید محمد - فرق است مابین امتیازی که دولت بکسی بدهد یا این مجلس بدهد چیزی که در مجلس تمام میشود باید بقانون شرع باشد .

حاج محمد اسمعیل آقا - شما میخواهید از این بانك ملت ایران را از اصوات خارجه رها کنید این امتیاز در مقابل این خدمت است که اسباب رفعت و رفاه مردم باشد و کمال ستمی را در اینکار بنمایند .

آقای میرزا ظاهر - اگر امر دایر بشود که غرض عین از کلیه فسر آن بشود یا بانك امر جزئی البته باید از امر جزئی صرف نظر کرد این مطلب هم همین نحو است که این خلاف شرع را مرتکب بشوم یا در زمن و اصوات خارجه باشیم در این صورت از تکلیف این امورات (جمعی) گفتند بلی همین طور است .

رئیس - در اینگونه امورشربیه آقایان اگر راهی دارند که سهل باشد بیان فرمایند .

آقا سید محمد مجتهد - موضوع فرق میکند بیکدفعه این مطلب از روی دفع ضرر است که اگر ابتکار نشود خسارت و ضرر کلی وارد می آید بیکدفعه از برای فایده بردن اگر از راه دفع ضرر باشد عیبی ندارد .

رئیس - حالا در این مورد دفع ضرر است

آقا سید حسن تقی زاده - بلی اگر امر دایر باشد بین بودن و نبودن بانك ملی باید باشد ولی اگر این فصل نباشد بانك ملی نیست و تشکیل نمیشود یا میشود ؟

آقا شیخ علی محمد - اینطور قید کنند که اگر غواص با اسباب جدید باشد غیر صاحبان امتیاز حق نداشته باشند و اگر به همین اسباب معمول باشد آنها هم میتوانند .

حاجی سید اسمعیل - این مؤسسه میگویند که اگر تمام عایدی دولت وارد این بانك بشود دائر میشود والا نه .

حاجی سید محمد - خبر اشتباه است دولت پولیکه میدهد در عوض مخارج خود میدهد پولیکه بی جهت در بانك باشد نیست .

حاجی سید اسمعیل - یعنی این پول دولت هیچ فایده ندارد نمیشود بآن تجارت کرد .

آقا سید محمد تقی - بی فایده که نیست البته فایده دارد .

حاجی سید اسمعیل - و قتی که فایده دارد خوبست غرض اینست که بانك بی فایده نباشد پس دیگر لازم نیست باین امتیاز .

حاجی محمد اسمعیل - خبر حالا بانك فایده هم میرسد اگر این خلیج فارس همینطور که هست بماند چه فایده را میدهد دارد .

آقا سید محمد تقی - شما هم حق دارید در است مقرر مائید حاجی آقا هم درست میفرمایند ملاحظه شریعت را بکنند .

حاجی محمد اسمعیل آقا - آقایان میگویند که این امتیاز صحیح نیست پس اینکه معدن اگر در ملک خاص یا در بیابان عشر آنرا بدولت مالیات بدهند چرا ؟

آقا سید محمد مجتهد - آنجا صحیح است باید عشر را بابت مال بدهد .

رئیس - از عینی صادر باید باشد .

سعد الدوله - حالا مقرر مائید که این صدف مال عامه است نمیتوان امتیاز داد و صلاهی ملت از جانب ایشان اینجا نشسته اند اگر صلاح دانستند و دادند و خود ملت داد است چه عیب دارد .

آقا سید محمد - اینها نمیتوانند این کار را بکنند .

آقا سید حسن تقی زاده - ما حالا شرع و خلاف شرع آنرا می گذاریم میگوئیم اگر دائر -

شدن و نشدن بانک نبود و نبود این امتیاز باشد باید از جزئیات آن گذشت و امتیاز را تجویز کرد ولی می گویم این فصل هفتم اینقدر اهمیت دارد یا نه؟

حاجی محمد اسمعیل آقا - خیر اینطور که شما می گوئید نیست ما ملاحظه دیگر در این باب میکنیم والا اینقدر اهمیت ندارد و وجود بانک منوط باین نیست.

آقا سید محمد - اینها هم که حالا فایده می برند جزئیات خوبست که قرار بدهند در اینصورت عملیات و کار کثرت همان اشخاصی که حالا غواصی میکنند آنها باشند آنوقت نفع هم بیشتر میبرند و وهم اینکه محروم از این کار نشده اند.

حاجی معین التجار - این اسباب جدید عملیات خارجه میخواهد.

آقا سید محمد - یعنی عملیات علمی ولی عملیات علمی همانها باشند. حال در این فاعلیتکه غواصی میکنند ملک کسو هم هست مالک معین دارد؟

حاجی معین التجار - خیر در راست ملک کسی نیست مال ایران است.

آقا سید عبداللّه - طوری بکنید که این امتیاز از طرف دولت باشد بنویسید بموجب استیلانی که دولت در کابیه امورات مملکتی دارد امتیاز غواصی را بپایانک داده است.

آقا سید محمد - دولت پس در این باب ورقه علیحده بدهد.

آقا سید عبداللّه - مطلب را که میدانید مباحات ملک همه است و هیچکس نمیتواند مانع باشد این انحصار به نشستن ما در این مجلس بر ریخورد ولی آن لفظ که باشد ربطی بمانند ندارد یعنی (بموجب استیلانی) خوبست همینطور بنویسید.

آقا سید محمد تقی - این لفظ استیلانوشتن با تصویب مجلس امضا بآن است خوبست همان دولت علیه نوشته بشود در این مقام.

سعد الدوله - مگر آنها را غیر دولت داده است این فصل هم همانست همه را دولت داده است.

آقا سید محمد تقی - این یک خصوصیتی دارد.

آقا سید محمد - همان نوشته علیحده بدهند.

مخبر الملک - نوشته علیحده نمیشود آنوقت ما خیلی نوشته خارج لازم داریم این عیبی ندارد اگر یک کمیانی در یک امری تشکیل بشود مانع از کارهای دیگران نیست همان لفظ (میتواند) اینجا خوبست این کمیانی است سایرین هم همان کاری که دیگر نمیتوانند کنند مثل اینست که اگر راه آهنی کشیده شود بگوئیم که پس شتر دار از کدام راه برود معلوم است باطلیمه آنوقت شتر راه دیگر می رود هیچ منافاتی هم بمانند ندارد اینجا هم وقتی کمیانی شد سایرین قانع میشوند و نفع هم میبرند.

آقا سید حسن تقی زاده - حالا میخواهم بدانم که این لفظ (میتواند) امتیاز است؟

سعد الدوله - اگر میتواند پس چرا مالیات بدهد و اگر مالیات باید بدهد (میتواند) نمی شود آنوقت معادن آنها هم باید (میتواند) باشد چه فرق می کند.

آقا سید حسن تقی زاده - مقصود اینست که اگر بانک بشیر این فصل تشکیل میشود این فصل

از سر باشد یا لفظ (میتواند) باشند از روز اول گفت که در ضمن املاک (میتواند) چه معنی دارد گفتند همین امتیاز است و سایر فصول هم همه (میتواند) شد این فصل هم همانطور باشد.

حاجی معین التجار - اگر عشر میخاندند دیگر (میتواند) مانع ندارد.

سعد الدوله - اگر امتیاز میخواهند باید عشر بدهند و اگر (میتواند) باید باشد عشر را بردارید گفتند (میتواند) باشد و عشر نباشد.

حاجی معین التجار - دولت این مطلب را قبول نمیکند.

اسد اللّه میرزا - اصلا این فصل نباشد.

سعد الدوله - آنوقت بانک تشکیل نمیشود

آقا میرزا ابوالحسن خان - آقای تقی زاده جواب شما از این کلام داده شده است.

محقق الدوله - باید مطلب را گفت که توضیح بشود امروز قانون دول که درست است آیا تا واصل دریا مال دولت نیست؟ صیادی در دریا مال دولت نیست؟ و قتیکه مال دولت شد دولت میتواند حق خود را بدیگران بعنوان کمیانی شرکت بدهد.

آقا میرزا سید محمد مجتهد - از این جهت تمام متعلق بدولت است آقایان هم عرفیات را خوب میدانند اما ملک شخصی دولت که نیست مال تمام ملت است شرعاً نمیتواند مال غیر را بدیگری بدهد.

محقق الدوله - میگویم باید ملاحظه کرد اگر صرفه ملت در اینست باید اقدام کرد.

آقا سید محمد - این مطلب دیگر نیست غیر از آن مطلب است.

سعد الدوله - درست است امروز دولت و ملت یکی هستند باید با هم کار کنند و باید کاری کرد که امروزه ملت صرفه ببرد همانطور که دولت امتیاز صیادی دریای مازندران را داده است در اینجا هم میتواند بدهد.

آقا سید محمد - در آن هم حرفست مگر او را کسی قبول کرده است.

سعد الدوله - اینها متعلق بدولت است.

حاجی معین التجار - امتیاز خلیج فارس اگر بابانک نشود بفراشه داده شده است و این جلو گیری از آن میکند.

مخبر الملک - دیگر این فرمایشات را نکنید امتیاز بدون تصویب مجلس نمیشود.

سعد الدوله - شما هم دیگر این فرمایشات را نفرمائید بدون تصویب مجلس همه کار را می کنند.

صدیق حضرت - عرض دارم این بانک برای این تشکیل میشود که یک پولی بدولت قرض دهد غیر از این که نیست؟ گفتند این یک کارش هست.

صدیق حضرت - باید معلوم باشد که این پول را کی میدهد و بچه شرط میدهند.

رئیس - آن بموجب نوشته علیحده است که میدهد.

حاجی محمد اسمعیل آقا - من علناً می گویم این حرفی را که شما میزنید مسبو نوز بشما پول داده است که این حرفها را بزنید و رأی مردم را بر گردانید.

صدیق حضرت - رای من یک نفر چه فایده دارد و سایرین هم که بپیل و رأی من کار

نمیکنند این حرفی که شما میزنید اگر سند دارد اظهار کنید ولی من اگر بشوهم بگویم با سند می گویم.

بعد خواستند قرعه برای صحت امتیاز بکشند و فصل دوازدهم هم عبارت (دولت علیه) نوشته شد.

اسد اللّه میرزا - چند نفر هستند که دیروز حاضر نبودند و هیچ نشنیدند چطور رای بدهند (گفتند دیگر نمیشود حالا قرائت نمود).

رئیس - یک مطلبی اینجا اظهار میشود میگویند فصل بفصل رای بگیرند.

سعد الدوله - آن فصل بفصل در صورتیست که رای می گیرند و میگذرند شما حالا پنج دفعه است که خوانده اید.

حاجی معین التجار - کویا مجلس بکندمه در تمام آن رأی دادند و نوشته بهر نام بعد از اتمام داده اینکه دو باره برگشت آمد بمجلس برای شرکت با خارجه بود که صحت شده بود.

رئیس - این مطلب بکندمه رای گرفته شده است ولی گفتگو در شرکت با خارجه آنها گفتند که بهمان داخله باشد حالا هر کس با این قریبی که قرائت شد از تمام فصول رأی دارد ورق سفید بپندازد و هر کس رای ندارد ورق آبی بپندازد.

مخبر الملک - این ناسخ رای سابق می شود بجهت آنکه بعضی از کلمات تغییر کرده است.

رئیس - بلی دیگر این رأی اخیر است که گرفته می شود.

حاجی سید اسمعیل - در سه شنبه چه مطلب باید مذاکره شود بموجب باشیم که در او تأملی بشود.

رئیس - بعضی از تلکرافات و کافجات است آنها خوانده بشود.

آقا میرزا ظاهر - حالا دیگر این امتیاز نامه صحت می شود دستخط داد می گردد؟

رئیس - بلی دیگر از طرف مجلس تمام است.

آقا میرزا ظاهر - حالا باید نظامنامه بانک را ببینیم (قرعه با تمام رسید آراء نامه بر صحت امتیاز نامه شد).

سعد الدوله - معلوم میشود هیچ ورق آبی ندارد بآراء نامه شد.

محقق الدوله - این امتیاز نامه نیست فرمان حریت ملت است.

سعد الدوله - همین طور است فرمان حریت است.

آقا میرزا ابوالحسن خان - گفته شده این امتیاز نامه نیست فرمان حریت است صحیح است ولی فرمان حریت در وقتی میشود که این امر پیش برود و بانک تشکیل بشود و بیترت آن بپایانست که ملت همراهی کنند و پول بدهند.

بعد مکتوبی از وزارت داخله قرائت شد که بابت انتخاب خراسان تلکراف کرده بودیم در جواب از طرف حکومت تلکراف رسید آنها لفا بمجلس فرستاده شد در قانی اگر مجلس صلاح دیگر دانست عمل میشود.

صورت تلکراف خراسان قرائت شد باین

مجلس شورای ملی - آنچه که در جلسه حکام خراسان و ابوت مجلسی دادند دروغ بود در صورتی که دولت فرمان انتصاب بدهد حاکم چه حق معافیت دارد من شخصاً کمال همراهی را در این باب بعمل آوردم و مجلس هم برای انتصاب نمودم. چند نفر هم منتخب شدند این تعویق و صامعه از طرف وکلا است که بعضی معارض میخوانند و بعضی رأی شان از این کار منصرف میشود این است که تعویق افتاد.

آقا سیدحسین - پول احتیاق حتی که در این باب از طرف مجلس باید بشود اینست که آنچه دختری که آصف الدوله فروخته است آنها را پس بگیرد در این باب در زمان وزارت خارجه صدر اعظم سوال و جواب شده بود و همین الدوله گفته بود که من نمی توانم جلوگیری کنم باز میفرود شد آنروز وزیر داخله گفت که باید بعلوم الیقین معلوم شود حالا پس از علم الیقین آن دخترها را بهر قیمتی که هست بفرد بدهد. مجلس باید در این امر مسامحه نکند.

رئیس - آنروز که وزیر داخله بودند سوال و جواب شد بنا شد تحقیق بکنند آنچه که بخراسان نوشته بشود تا جواب کتبی بیاید هنوز دیر نشده.

آقا سیدحسین - این مطلب دیگر تحقیق نمیخواهد در این باب با وزیر امور خارجه گفتگو شده است.

آقا سیدمحمد مجتهد - همه چیز از وزارت خارجه هست و گفتگو شد.

رئیس - چه عرض کنم اطلاع ندارم.

آقا سیدمحمد مجتهد - حرفیست می گوید بخواهد از وزیر معلوم میشود. آن تلگرافی را که از فوجان کرده بودند آهم در همین مطالب بود.

رئیس - صورت آنرا فرستادیم.

آقا سید محمد هاشم - باید در این مورد رسیدگی کرد و تسکین داشت حقوق مسلمانان و ناموس ایشان از بین برود.

حاجی محمد اسمعیل آقا - نوشته بودند که چند نفر بودند آنها این کار را کردند و دخترها را فروختند آصف الدوله.

آقا سید محمد مجتهد - دو نفر آنها در تهران هستند.

آقا سیدحسین - آنها که حاکم نبودند حاکم آصف الدوله بود اگر آنها هم کردند بامر او بود میگویند آصف الدوله حکم کرده بود ما این کار را کردیم.

حاجی محمد اسمعیل آقا - بگفتن آنها که نمیشود آنها با آصف الدوله مفرص هستند پس باید تحقیق کرد.

مذاکرات دارالشورای ملی

سه شنبه چهاردهم شهر ذیحجه الحرام - صورت خلاصه مجلس روز یکشنبه قرائت شده بعد اعتبار نامه آقا میرزا مرتضی قلیخان و کبلی از طرف ملائکین اصفهان قرائت شد و مجلسیان باو تبریک گفتند.

آقا سیدعبدالله مجتهد - مطلبی که هست اینست آنروز که کلا خواستند برای حضور وزرا و همراهی

ایشان چیزی بنویسند من آن روزنامه ادب کردم و نگذاشتم که ایشان بنویسند گفتیم باشد که ما بنویسیم ما هم عرضه در کمال رعایت ادب و معذرت بحضور مبارک روانه داشتیم همان بود که همه شما - ها دیدید و خوانستند جواب خیلی خوب است ولی جواب تشریف آوردن وزرا را نفرموده بودند اگر چه در معنی این کار بود دیگر با وکلاست هر چه میدانند و میگویند من هم حاضر و همراهی دارم.

حاجی سیدنصرالله - این که تمام ملت این سنگه را بیسته میزنند و میخواهند که این خرابیها رفع شود در واقع برای دولت است زیرا که باز اول فایده را آنها میبرند دیگر چرا خایر نیستند برای پیشرفت این مطلب خیلی عجب است.

آقا سیدعبدالله مجتهد - وزرا بطوری که باید حاضر باشند از برای مجلس نیستند ولی شخص شاه و صدراعظم همراه و مساعدند دیگر برای رای و کلاست.

سیدالحکما - مکر عزل و نصب وزرا پادشاه نیست اینها از اطاعت شاه هم خارجند وقتی که خود پادشاه همراه است هر وزیری که مخالف باشد او را عزل کند.

آقا سید عبدالله - اگر این مطلب در مجلس عنوان نمیشد مسئله نبود که جواب مساعدی ندهند ولی حال که عنوان شد مجلس بر می خورد و از شانش میگذرد.

وثوق الدوله - آن روز را مجلس حاضر بود که بنویسد آقایان پیش گیری کردند ولی حالا حاضرند که بنویسند؟

آقا سید محمد مجتهد - ما آن مطلبی که مقصود بود در آن کافه هیچ مترس نشدیم مجلس خودش بنویسد و جواب بخواهد.

آقا سید محمد تقی - تاوڑا مسئول در این مجلس حاضر نشوند و نیایند برای همراهی کار مجلس بجائی نخواهد رسید.

آقا سید عبدالله - اگر آن نظامنامه را پیش پادشاه نمی فرستادند از ازل مسئله نبود چون فرستادند اهمیت پیدا کرد این مطلب هم سال همانطور است اهمیت پیدا کرد و دیگر وکلا خود بداند.

آقا سید محمد تقی - دیگر تا مجلس این کار را درست نکند و ترتیبی ندهد نباید اقدام در کاری کرد.

وکیل التجار - تا وزرا در این مجلس حاضر نشوند نمیشود که کاری صورت بگیرد وکلا ولایات هم نمایند.

حاجی سید نصرالله - معلوم است آنها این کار را میکنند که کم کم مجلس تجلیل برود وضع پیدا کنند بگویند مردم هم خسته میشوند کمی کوتاه می آیند و کاری سایر ولایات هم نمی آیند دیگر ملت باید با این تفصیل تکلیف خود را بداند.

آقا سید محمد تقی - ملت حاضرند که حق خود را مطالبه کنند.

آقا سید محمد مجتهد - وقتیکه وکلا نتوانند کاری بکنند وکلای آنها خود بداند.

حاجی معین التجار - شاید دولت خودش حاضر و همراه باشد و وزرا حاضر شوند.

حاجی سید نصرالله - چه حضوری بر فرض

وزراء هم حاضر شدند تا آن ها معاونت و مساعدت نکنند چه فایده دارد مثلا اینجا انجمن مدایه قرار دارند بنده یکی زاجرا آن انجمن مستم این انجمن اسباب و لوازمات میخواهد در صورتیکه آنها نباشد چه بکنیم.

حاجی معین التجار - شما بنویسید بدوالت شاید دولت خودش همراهی کند.

آقای سید حسن تقی زاده - عرض حضور آنها نیست عرض اینست که پادشاه را معرفی شده در اینجا باید حاضر بشوند.

حاجی معین التجار - همین مطلب را بنویسید جواب بخواهد.

آقا سید حسین - هیئت وزراء را معرفی کنند بمجلس مسئول باشند.

حاجی معین التجار - اول مجلس بنویسد که آنها معرفی کنند بتوسط شخص اول صدر اعظم بعد هر وقت آنها را خواستند حاضر بشوند.

حاجی سید نصرالله - این نمیشود که یکروز آنها را بخواهند و روز دیگر آنها حاضر بشوند کار باین ترتیب نمیشود پیش برود.

وکیل التجار - اول وزراء معین بشوند بعد هر وقت که مجلس آن ها را بخواهد باید حاضر بشوند.

حاجی محمد اسمعیل آقا - امر و باید آنها معرفی بشوند که مجلس بعد با تکلیف خودش را با آنها دارد.

حاجی معین التجار - حالا آن نوشته که بنید نوشت بهمین ترتیب بنویسند و بخوانند.

آقای سید محمد تقی - این طور نوشته فایده ندارد باید نوشته بشود اگر آنها حاضر نشوند برای انجام امور تکلیف خود را بداند و مجلس هم تعطیل میشود.

حاجی معین التجار - حالا همان طور بنویسند که معرفی بشوند و حاضر شوند اگر جواب مساعد نیاید بعد از بنظر بنویسند.

حاجی سید نصرالله - این چه فایده دارد باید همراه باشند.

حاجی محمد اسمعیل آقا - عرض این نیست که آنها حاضر بشوند اگر حاضر شدند گفتند تکلیف ما معین نیست ما چه بکنیم؟

وثوق الدوله - مجلس حاضر بود برروز که بنویسند آقایان نوشتند حالا باید مجلس بنویسد و تکلیف بخواهد.

خیاطباشی - وزیر امور خارجه را چند دفعه خواستند نوشتند جواب نداد.

حاجی محمد اسمعیل آقا - از مطلب درج نشود باید نوشت که صدراعظم هیئت وزراء را بیورند اینجا معرفی کنند و این مطلب در روز پنجشنبه شنبه باید صورت بگیرد.

خیاطباشی - برای وزرا جائی معین باشد که هر وقت حاضر بشوند مکن ایشان معلوم باشد.

حاجی معین التجار - مطلبی که دارم در انرا هم بنویسید که برای چیست.

حاجی محمد اسمعیل آقا - اول این مطلب را تمام بکنید عقیده من اینست که تا این مطلب تمام نشود در مطلب دیگر داخل نشوید.

سیدالحکما - باید وزرا حاضر باشند که انجام